

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

3–7. april 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

April 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 07.04.2023	Promena	
			1w	YoY
S&P 500*	SAD	4.105,02	-0,10%	-8,78%
Dow Jones Industrial*	SAD	33.485,29	0,63%	-3,18%
NASDAQ*	SAD	12.087,96	-1,10%	-13,02%
Dax 30*	Nemačka	15.597,89	-0,20%	10,80%
CAC 40*	Francuska	7.324,75	0,03%	13,36%
FTSE 100*	Velika Britanija	7.741,56	1,44%	2,51%
NIKKEI 225	Japan	27.518,31	-1,87%	2,34%
Shanghai Composite	Kina	3.327,65	1,67%	2,81%

Izvor: Bloomberg.

* Vrednosti na 6. 4. 2023.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,0910	0,38%	0,30%	USD/EUR	0,9166	-0,37%	-0,29%
EUR/GBP	0,8786	-0,18%	5,44%	USD/GBP	0,8053	-0,56%	5,13%
EUR/CHF	0,9876	-0,58%	-2,82%	USD/CHF	0,9052	-0,94%	-3,10%
EUR/JPY	144,18	-0,08%	6,97%	USD/JPY	132,17	-0,45%	6,66%
EUR/CAD	1,4740	0,29%	7,55%	USD/CAD	1,3511	-0,09%	7,25%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,55%	-12,7	256,0
	10y	2,18%	-10,8	150,0
Francuska	2y	2,68%	-10,7	262,9
	10y	2,70%	-9,1	147,3
Španija	2y	2,78%	-11,2	243,3
	10y	3,23%	-7,5	156,3
Italija	2y	3,08%	-7,6	266,9
	10y	4,03%	-6,4	169,4
UK	2y	3,37%	-7,2	190,2
	10y	3,43%	-5,8	170,2
SAD	2y	3,98%	-4,5	152,3
	10y	3,40%	-7,5	73,7
Kanada	2y	3,62%	-11,5	124,9
	10y	2,79%	-10,8	21,1
Japan	2y	-0,07%	-0,4	-2,0
	10y	0,46%	12,9	23,1

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR*			USD*			GBP*			CHF*		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	2,90%	1,9	348,5	4,81%	-6,0	451,0	4,18%	-0,1	348,6	1,41%	-1,0	211,7
1M	2,89%	-2,8	343,5	4,83%	3,1	443,5	4,17%	0,4	344,6	1,18%	10,4	188,4
3M	3,08%	3,7	354,0	4,90%	-0,4	413,5	4,32%	2,0	337,6	1,03%	4,1	174,1
6M	3,34%	-0,2	369,4	4,84%	-6,3	364,1	4,45%	-1,4	325,7	0,81%	4,1	151,5
12M	3,58%	-4,4	363,6	4,54%	-19,6	268,8	4,47%	-11,4	283,9	0,23%	4,4	94,5

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

* GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

* Vrednosti na 5. 4. 2023. i 6. 4. 2023.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q2 (u %)
Evropska centralna banka	3,00*	0,50	16.03.23	04.05.23	3,25
Federalne rezerve SAD	4,75-5,00	0,25	22.03.23	03.05.23	5,00-5,25
Banka Engleske	4,25	0,25	23.03.23	11.05.23	4,50
Banka Kanade	4,50	0,25	25.01.23	07.06.23	4,50
Švajcarska nacionalna banka	1,50	0,50	23.03.23	22.06.23	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 3,50%).

Kurs EUR/USD

U izvještajnom periodu evro je ojačao za 0,38% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0788 do 1,0973 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 1,0889 do 1,0946 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Početak nedelje je obeležila vest da će OPEC+ smanjiti proizvodnju nafte za 1,16 miliona barela dnevno, što je dovelo do rasta cena nafte i jačanja dolara. Međutim, uticaj odluke OPEC-a bio je kratkotrajan, pošto se fokus investitora ubrzo vratio na monetarnu politiku i divergenciju između FED-a i drugih vodećih centralnih banaka, pre svega ECB. **Objavljeni ekonomski pokazatelji u prvoj polovini nedelje nastavljaju da pokazuju znakove usporavanja ekonomije SAD**, što je ojačalo očekivanja tržišnih učesnika da je FED blizu kraja ciklusa povećanja kamatnih stopa.

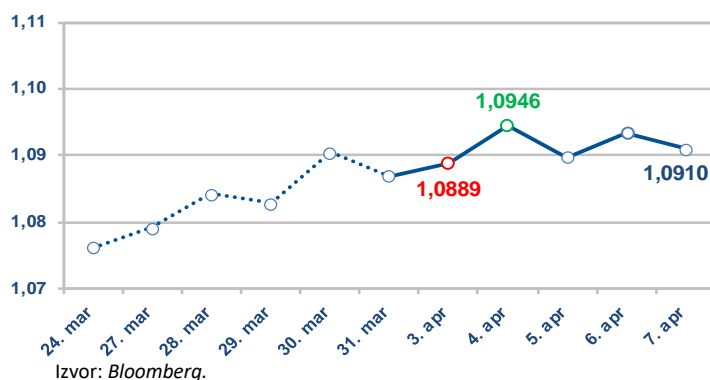
U ponedjeljak je objavljen podatak da je ISM indeks proizvodnog sektora SAD zabeležio najniži nivo u prethodne tri godine i u martu je opao sa 47,7 na 46,3 poena. Na slabljenje indeksa najviše je uticao pad potkomponente novih porudžbina sa 47,0 na 44,3 (očekivan rast na 47,5). U utorak je izašao podatak da je broj otvorenih radnih mesta u SAD (JOLTS Job Openings) u februaru smanjen za 632 hiljade (sa 10,563 miliona na 9,931 miliona), znatno više od očekivanog smanjenja na 10,5 miliona. U takvim okolnostima **dolar je slabio, pa je kurs EUR/USD u utorak dostigao najvišu vrednost za poslednja dva meseca** i na kraju dana se našao na nivou od 1,0946 dolara za evro (najviša vrednost na zatvaranju za period).

U izvještajnom periodu evro je ojačao prema dolaru za 0,38%.

Vrednost valutnog para je i tokom većeg dela dana u sredu nastavila da se kreće blizu dvomesečnog maksimuma, odnosno oko nivoa od 1,0950 dolara za evro. Industrijske porudžbine u Nemačkoj su u februaru zabeležile snažan rast od 4,8% (znatno iznad očekivanih 0,3%). U odnosu na isti mesec prošle godine porudžbine su smanjene za 5,7% (očekivano -9,3%). S druge strane, broj radnih mesta u privatnom sektoru SAD (ADP Employment change) u martu je povećan za 145 hiljada, znatno manje od očekivanja (210 hiljada). ISM indeks uslužnog sektora SAD u martu je imao vrednost od 51,2 i bio je znatno ispod očekivanja (54,4) i ispod nivoa iz februara (55,1), pre svega usled usporavanja rasta novih porudžbina. **Uprkos tome, dolar je na samom kraju dana u sredu ipak ojačao prema evru**, jer su investitori iskoristili priliku da realizuju profit na ovom nivou kursa i prilagode svoje pozicije u susret objavi zvaničnih podataka sa američkog tržišta rada na kraju nedelje.

Evro je ponovo ojačao u četvrtak, nakon što su objavljeni podaci pokazali da je industrijska proizvodnja u Nemačkoj u februaru porasla za 2,0% (iako je očekivan pad od 0,1%). U odnosu na februar prošle godine proizvodnja je veća za 0,6% (očekivano -2,0%). S druge strane, broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD (Initial Jobless Claims) bio je veći od očekivanih 200 hiljada i iznosio je 228 hiljada (nakon 246 hiljada u prethodnoj nedelji).

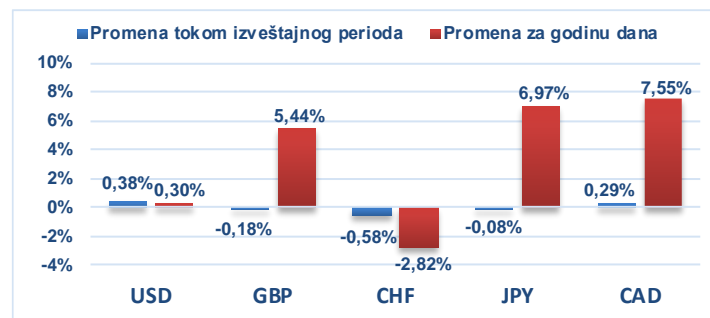
1.6 Kurs EUR/USD tokom izvještajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

U petak je zabeležena smanjena likvidnost i obim trgovanja jer su tržišta u Evropi i SAD bila zatvorena zbog uskršnjih praznika, ali su tog dana objavljeni podaci s tržišta rada u SAD, koji su bili u najvećem fokusu tržišnih učesnika ove nedelje. Objavljeni podaci pokazuju da je tržište rada i dalje snažno (iako postoje znaci usporavanja rasta zaposlenosti i zarada), što ostavlja prostor FED-u da na narednom sastanku poveća referentnu stopu za još 25 b.p.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede (Non-Farm Payrolls) u martu je povećan za 236 hiljada, dok je rast zarada iznosio 0,3% na mesečnom nivou, odnosno 4,2% u odnosu na mart prošle godine.

Kurs EUR/USD je izvještajni period završio na nivou od 1,0910 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD su tokom prethodne nedelje smanjeni duž cele krive prinosa, osim kod instrumenata kratke ročnosti (do šest meseci). Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 5 b.p. (na 3,98%), a prinos desetogodišnje obveznice za oko 8 b.p. (na 3,40%). Kriva prinosa i dalje je inverzna u znatnoj meri – 58 b.p. na ovom segmentu.

Pad prinosa državnih obveznica usledio je u prvoj polovini nedelje, usled objave više pokazatelja koji ukazuju na znatno usporavanje rasta ekonomske aktivnosti u martu. Ipak, krajem nedelje usledio je rast prinosa nakon objave dobrih podataka s tržišta rada.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD (*Non-Farm Payrolls*) u martu je povećan za 236 hiljada, blago iznad očekivanja (230 hiljada), dok je podatak za februar revidiran naviše, na 326 hiljada, sa 311 hiljada. Najveći rast zaposlenosti zabeležen je u privatnom uslužnom sektoru (196 hiljada), posebno u oblastima ugostiteljstva i zabave, maloprodaje, zdravstvenih i obrazovnih usluga, kao i profesionalnih i poslovnih usluga. Solidan rast beleži se i u javnom sektoru (47 hiljada), dok je proizvodnom sektoru došlo do pada za 7 hiljada.

Podaci prikupljeni anketom pojedinaca (*household survey*) ukazuju na još snažniji rast broja zaposlenih od 577 hiljada (nakon 177 hiljada u februaru), dok je, prema ovim podacima, priliv na tržište rada povećan za čak 480 hiljada tokom meseca. Ovi podaci uticali su na to da stopa nezaposlenosti bude smanjena na 3,5%, sa 3,6%, a da stopa participacije ponovo bude povećana za 0,1 p.p., na 62,6%. Rast zarada u martu je bio 0,3%, odnosno 4,2% za poslednjoj godini dana (očekivano 4,3%), nakon 4,6% u februaru.

Ovi podaci ukazuju na postepeno usporavanje rasta zaposlenosti i zarada u martu, ali da je tržište rada i dalje vrlo snažno, što ostavlja prostor FED-u da na sastanku početkom maja ponovo poveća referentnu stopu za 25 b.p.

ISM indeksi ukazuju na usporavanje rasta u uslužnom i kontrakciju u proizvodnom sektoru, dok je tržište rada i dalje snažno.

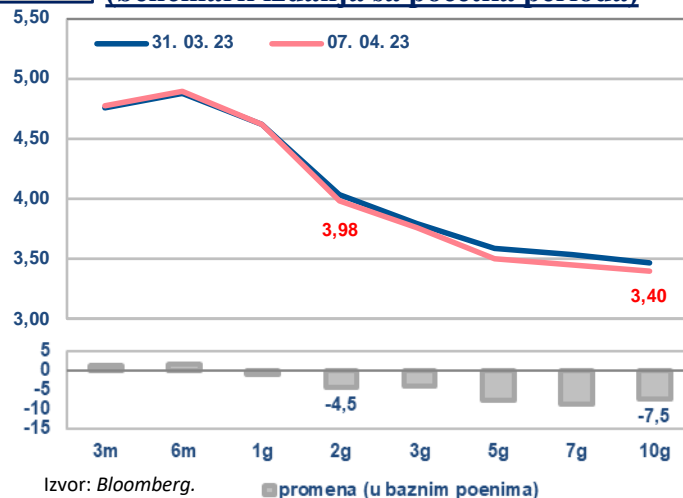
ISM indeks uslužnog sektora SAD u martu je imao vrednost od 51,2 i bio je znatno ispod očekivanja (54,4) i vrednosti u februaru (55,1), ukazujući na znatno usporavanje rasta aktivnosti u ovom sektoru. Snažan pad vrednosti zabeležen je kod svih ključnih komponenti – novih porudžbina, poslovne aktivnosti, zaposlenosti i nabavnih cena, a rast je zabeležen kod samo 13 grana (od ukupno 18) u okviru ovog sektora.

Takođe, ISM indeks proizvodnog sektora SAD u martu je smanjen na 46,3, što je najniži nivo 2009. godine (ako isključimo april i maj 2020 – na početku pandemije). Vrednost indeksa je u zoni kontrakcije peti mesec zaredom, a pad je iskazan kod čak 12 od ukupno 18 grana u okviru ovog sektora. Sve komponente ovog pokazatelja su imale vrednost ispod granice od 50,0, prvi put od 2009. godine.

Podaci ukazuju da su preduzeća i potrošači u SAD postali oprezniji zbog većeg straha od recesije, visokih kamatnih stopa i pooštrenih uslova kreditiranja, dok je inflacija i dalje na visokom nivou.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.10

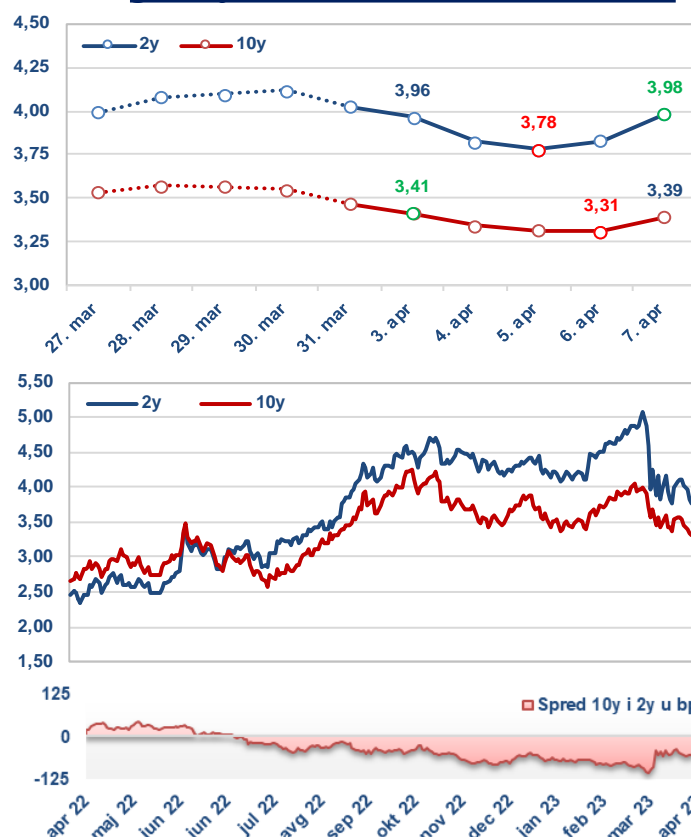
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Promena broja radnih mesta van sektora poljoprivrede, u hiljadama	Mar	230	236	326
ISM indeks proizvodnog sektora	Mar	47,5	46,3	47,7
ISM indeks uslužnog sektora	Mar	54,4	51,2	55,1

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica su smanjeni na delu krive od dve godine i duže, dok na kraćem delu nizu značajnije promenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 13 b.p., na 2,55%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 11 b.p., na 2,18%.

Pad prinosa tokom perioda najvećim delom bio je posledica lošijih ekonomskih podataka nego što se očekivalo iz SAD u prvoj polovini nedelje, koji ukazuju na usporavanje privredne aktivnosti, inflacije i zapošljavanja. Ekonomski podaci koji se odnose na Nemačku pokazuju da su industrijske porudžbine i industrijska proizvodnja snažno povećane u februaru. Izvoz i uvoz su takođe porasli u februaru, dok je trgovinski suficit u prva dva meseca bio znatno veći nego u poslednjem tromesečju 2022. Nasuprot tome, poslednji podaci pokazuju da je prodaja u sektoru usluga na početku godine stagnirala, ispod proseka za četvrto tromesečje. Ukupno gledano, nemačka privreda je na putu da izbegne recesiju i postoje znaci povećanja realnog BDP-a za prvo tromesečje.

Kompozitni PMI indeks za zonu evra, prema finalnim podacima za mar,t imao je vrednost 53,7 (preliminarno 54,1). Komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor imala je vrednost 47,3 (preliminarno 47,1), dok je komponenta uslužnog sektora iznosila 55,0 (preliminarno 55,6).

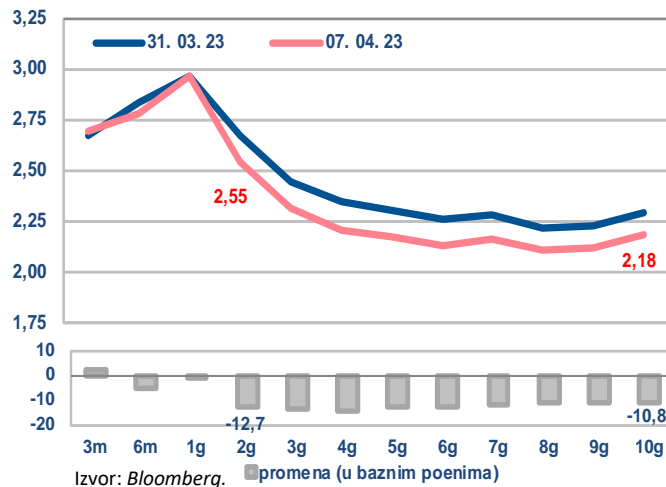
Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u februaru je povećana za 2,0%, iako je očekivan pad od -0,1%.

Industrijske porudžbine u Nemačkoj u februaru snažno su povećane, za 4,8%, znatno više od očekivanja (0,3%), nakon rasta od 0,5% u prethodnom mesecu (revidirano sa 1,0%). U odnosu na isti mesec prošle godine porudžbine su niže za 5,7% (očekivano -9,3%, prethodno revidirano sa -10,9% na -12,0%). Rast je u velikoj meri posledica naglog porasta porudžbina u kategoriji „ostala vozila” (55%, a odnosi se na avione, vozove i vojna vozila). Kada se ovi podaci isključe, rast porudžbina iznosi oko 2%, što ukazuje na stabilizaciju tražnje. Tokom prve polovine godine verovatno neće biti pada ekonomske aktivnosti, ali će u narednim mesecima globalno povećanje kamatnih stopa sve više uticati na usporavanje nemačke ekonomije.

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u februaru je povećana za 2,0%, iako je očekivan pad proizvodnje (-0,1%), nakon rasta od 3,7% u prethodnom mesecu (revidirano sa 3,5%). U odnosu na isti mesec prošle godine proizvodnja je veća za 0,6% (očekivano -2,0%, prethodno -1,6%). Proizvodnja automobila porasla je za 7,6% usled postepenog ublažavanja problema u lancima snabdevanja. Proizvodnja u energetski intenzivnim sektorima ponovo je povećana, za 1,9%, drugi mesec zaredom, iako na godišnjem nivou i dalje beleži veći pad (-12,0% u odnosu na februar 2022). Aktivnost u sektoru građevinarstva takođe je zabeležila rast u februaru, za 1,5%.

Izvoz u Nemačkoj povećan je za 4,0% u februaru (očekivano 1,8%, prethodni mesec 2,5%) i iznosi 136,7 milijardi evra, dok je uvoz povećan za 4,6% (očekivano 1,0%, prethodno -1,4%) i iznosi 120,7 milijardi evra. Suficit trgovinskog bilansa nepromenjen je u odnosu na januar i iznosi 16 milijardi evra. Očekuje se da i dalje prisutni problemi u lancima snabdevanja, rast cena energenata i geopolitički rizici utiču negativno na nemački izvoz, zbog čega bi realni rast izvoza u ovoj godini mogao biti manji u odnosu na prethodne.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

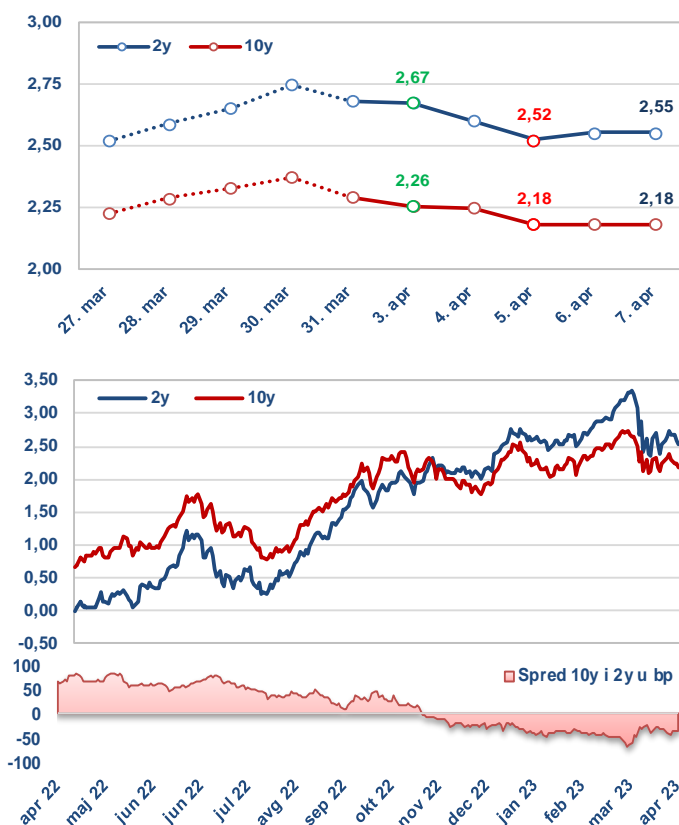

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Industrijske porudžbine, M/M, Nemačka	Feb	0,3%	4,8%	0,5%
Industrijska proizvodnja, M/M, Nemačka	Feb	-0,1%	2,0%	3,7%
Kompozitni PMI indeks, zona evra, finalno	Mar	54,1	53,7	54,1

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

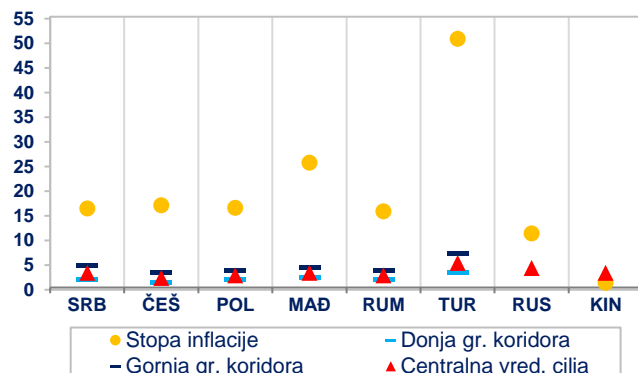
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q2, %)*
Srbija (NBS)	6,00	0,25	6.4.23	11.5.23	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	3.5.23	6,95
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	10.5.23	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	25.4.23	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10.1.23	10.5.23	7,00
Turska (CBRT)	8,50	-0,50	23.2.23	27.4.23	-
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	28.4.23	7,55
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / * T2 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak)

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rumunije (NBR) na sastanku održanom 4. aprila zadržala je referentnu stopu na 7,0%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je drugi uzastopni sastanak NBR na kome je stopa ostala nepromenjena. U saopštenju se navodi da će stopa inflacije na mesečnom nivou verovatno zabeležiti nešto veći pad u narednim mesecima usled delovanja efekta baze, pada cena robe i ograničenja cena struje.

Centralna banka Poljske (NBP) na sastanku Monetarnog odbora održanom 5. aprila zadržala je referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 6,75%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je sedmi uzastopni sastanak na kom je referentna stopa NBP zadržana na nepromenjenom nivou. Guverner NBP-a Adam Glapinski na konferenciji za medije istakao je da je su poremećaji u američkom bankarskom sistemu novi rizik za svetsku ekonomiju. Naveo je da se predviđa usporavanje privrednog rasta, što bi trebalo da podrži pad stope inflacije. Guverner NBP-a istakao je i da je počeo „oštar” trend pada stope inflacije, pri čemu je dodao da će promene u potrošačkoj korpi uticati na to da stopa inflacije bude na nešto višem nivou na kraju godine. Takođe, naveo je da neće biti dodatnih povećanja referentne kamatne stope, kao i da će naredna odluka NBP-a verovatno biti njeno smanjenje.

Stopa inflacije u Turskoj je u martu iznosila 50,5% YoY (2,3% MoM), što je ispod podatka iz februara od 55,2% YoY (3,2% MoM), kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika (51,3% YoY). Bazna inflacija u Turskoj iznosila je 47,4% YoY, što je blago ispod očekivanja analitičara od 47,9% YoY.

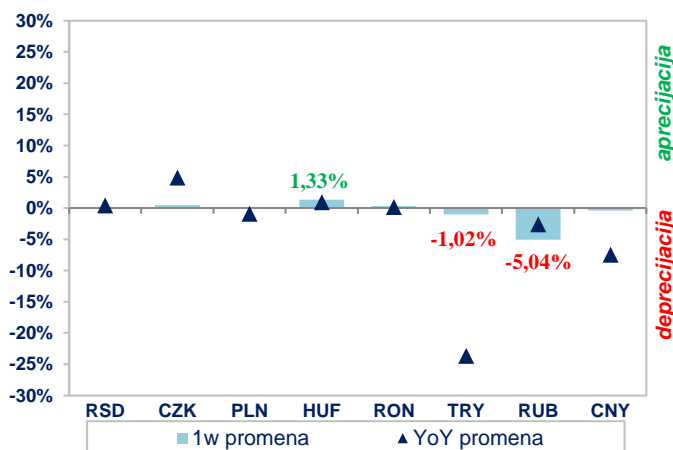
Stopa rasta BDP-a u Rusiji je, prema preliminarnoj proceni, u četvrtom tromesečju 2022. godine iznosila -2,7% YoY, što je iznad nivoa iz trećeg tromesečja od -3,5% YoY, kao i iznad očekivanja analitičara (-3,5% YoY)

Stopa rasta industrijske proizvodnje je u Mađarskoj u februaru iznosila -4,6% YoY (0,3% MoM), što je znatno ispod očekivanja analitičara od -1,5% YoY, kao i ispod nivoa iz januara od -3,3% YoY.

Stopa rasta industrijske proizvodnje u Češkoj zabeležila je nivo od 2,0% YoY u februaru, što je iznad nivoa od 0,9% YoY iz januara, ali je u skladu sa očekivanjem tržišnih učesnika.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,630	-8,0	90,0
Češka (2032)	4,589	-11,4	46,4
Poljska (2032)	6,044	0,8	25,3
Mađarska (2032)	8,496	-16,2	163,5
Rumunija (2032)	7,396	-15,0	81,7
Turska (2031)	10,310	96,0	-1306,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,854	-0,7	10,6

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 22. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 1,55% i kretala se u rasponu od 1.987,05 do 2.021,43 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

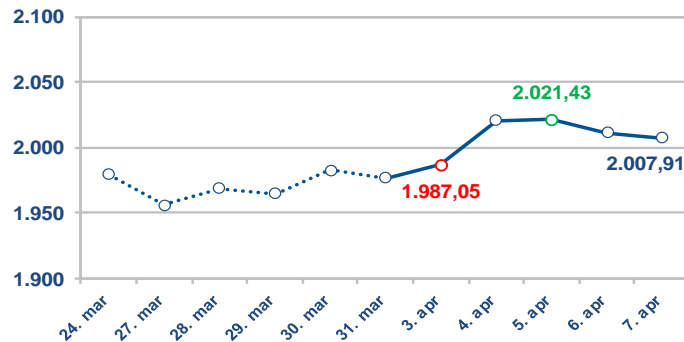
Na rast cene zlata uticali su: geopolitička neizvesnost; upozorenje MMF-a da su izgledi globalnog privrednog rasta za narednih pet godina najslabiji u poslednje više od tri decenije; objava podatka o *ISM* indeksu proizvodnog sektora SAD, koji je na najnižem nivou od maja 2020, što upućuje na zabrinutost da bi SAD ipak mogle ući u recesiju ove godine; tržišna očekivanja smanjenja nivoa kamatnih stopa u SAD usled zabrinutosti zbog recesije uticali su na rast cene zlata kao beskamatonosne aktive; podaci sa tržišta rada SAD koji su uticali na pad vrednosti dolara i stopa prinosa na državne obveznice SAD.

Cena zlata je porasla za 1,55% i na kraju izveštajnog perioda je iznosila 2.007,91 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata uticali su: podaci o postepenom slabljenju inflatornih pritisaka u SAD; izjava Sekretara finansija SAD da se situacija oko američkih banaka stabilizuje; spremnost u SAD da se proširi mogućnost hitnog kreditiranja za banke na način koji je i banci *First Republic Bank* dato više vremena da ojača svoj bilans stanja.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za 7,14% i kretala se u rasponu od 85,22 do 85,95 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

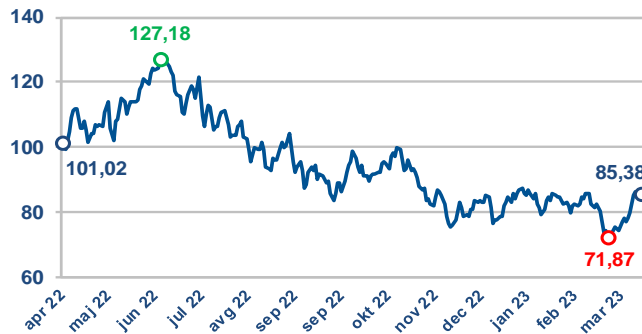
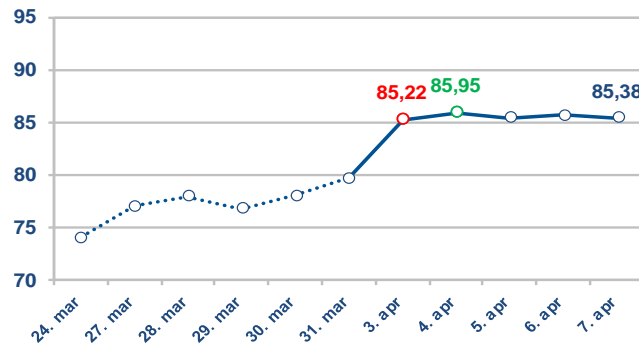
Na rast cene nafte uticali su: iznenadna objava grupe *OPEC+* o smanjenju proizvodnje nafte za 1,16 miliona barela dnevno, od maja do kraja 2023, kao „mera predostrožnosti” usmerena ka stabilizaciji cena na tržištu nafte; očekivanje rasta tražnje Kine za naftom sa normalizacijom ekonomije nakon napuštanja politike nulte stope obolelih od virusa korona; izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za energetiku (*EIA*) o padu zaliha nafte u SAD; smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte je porasla za 7,14% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 85,38 USD/bbl.

Na ograničenje rasta cene nafte uticali su: vest o dogovoru i nastavku transporta sirove nafte iz Iraka preko Kurdistana do luke Džejhan u Turskoj; povećan izvoz nafte iz Nigerije i Venecuele u martu; objava razočaravajućeg *ISM* indeksa proizvodnog sektora SAD, uz zabrinutost za mogući ulazak SAD u recesiju tokom ove godine; najava Evropske komisije da će od maja proširiti svoj sistem ograničenja cena gasa na sva evropska trgovinska čvorišta da bi sprečila potencijalne poremećaje na energetskim tržištima EU.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.